

Juli 2009

“Kennispraktijkcentrum
schaal- en schelpdiervisserij/
aquacultuur: een **moie**
kans verzilveren”

Kennis in uitvoering II

NV Economische Impuls Zeeland en het
Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie

EVC: “Een **betere**
positie op de huidige
arbeidsmarkt”

“AZK en Impuls
in ontwikkeling”

Kennis in uitvoering is een uitgave van de NV Economische Impuls Zeeland. Deze wordt verspreid in een oplage van 500 stuks aan betrokkenen bij het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie.

Colofon

Eindredactie: Koos de Vos en Arie van der Maas.

Tekst en vormgeving: Pink Communicatie - Geertruidenberg.

Fotografie: Sumplus Fotografie - Yerseke, Rijk in Beeld - Geertruidenberg.

Inhoud

Mooie plannen

Voorwoord

pagina 3

Inleiding

pagina 4

Project Zeeuws EVC

Elders verworven competenties

pagina 6

Project Technasium

Hoe interesseer je havo- en vwo-leerlingen voor techniek?

pagina 10

Integraal ontwikkelen in Yerseke

Kennispraktijkcentrum schaal- en schelpdiervisserij/aquacultuur

pagina 16

Project DCO

Diensten Centrum Onderwijs

pagina 22

Koos de Vos
Directielid, NV Economische
Impuls Zeeland

Voorwoord

Mooie plannen

Mensen die werken aan allerlei initiatieven, mensen die er over praten, mensen die proactief zaken in beweging brengen. Wij vinden dat die mensen aandacht verdienen. Want zij houden niet alleen het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie springlevend. Zij houden de economie gaande, zorgen voor ontwikkelingen in het onderwijs, helpen anderen zich te ontplooien.

In de vorige uitgave van Kennis in uitvoering heeft u al over enkele van die mensen en hun projecten kunnen lezen. Maar er zijn er meer. Zoveel meer zelfs, dat we graag nog een tweede editie van Kennis in uitvoering presenteren. Met weer vier mooie projecten die bijdragen aan de ontwikkeling van Zeeland. Eigen, echt Zeeuwse initiatieven, maar ook projecten waarin Impuls soms een kleine, soms een grotere rol speelt. Bijvoorbeeld met adviezen, het leggen van contacten, het fungeren als projectleider of het geven van een subsidie als stimulans. We merken dat mensen met mooie plannen steeds vaker hun weg naar Impuls vinden. Dat mogen er van ons nog veel meer worden. Zodat we wellicht nog eens deze brochure kunnen uitbrengen.

[Laat u inspireren door de projecten in deze brochure.](#)

Inleiding

Sinds 2005 bestaat het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie (AZK). Daarin verbinden overheden, onderwijsinstellingen en ondernemingen (de drie O's) zich tot het gezamenlijk realiseren van de volgende doelen:

- de verhoging van de kwalificaties van Zeeuwse studenten en de Zeeuwse beroepsbevolking,
- de verbetering van de kennisuitwisseling tussen ondernemers, overheid en onderwijs,
- de versterking van de innovatiekracht van het Zeeuwse bedrijfsleven.

De realisatie van deze doelstellingen moest leiden tot nieuwe impulsen voor de Zeeuwse economie. Afgesproken werd dat een op te richten Instituut Zeeuwse Kenniseconomie de regie zou voeren over projecten die binnen het AZK vielen. Tijdens de ontwikkelingsfase van dat instituut werd ook gewerkt aan de oprichting van het ontwikkelingsbedrijf NV Economische Impuls Zeeland. Daarop volgde de logische stap om geen separaat instituut op te richten, maar de verantwoordelijkheid voor het AZK neer te leggen bij Impuls. Binnen Impuls zijn Koos de Vos en Arie van der Maas verantwoordelijk voor de projecten die vallen onder het AZK.

Actuele en potentiële AZK-projecten

- Kenniswerf
- In de Praktijk
- Laboratorium voor Micro Systeem Technologie / Fablab
- Technasium
- E-learning
- Delta Academie
- Bètacampus Zeeuws Vlaanderen
- Internationaal Communicatiecenter Deltatechnologie en Klimaat
- Solwafer
- Vakcolleges / doorlopende leerlijnen
- InnoGo!
- Connecting Zeeland
- Ontwikkeling 'het Loket'
- Zeeuws Beroepsonderwijs in transitie
- Mobiliteitscentrum Zeeland
- Technocentrum Zeeland
- Zeeuws Digitaal Portfolio
- Kennispraktijkcentrum schaal- en schelpdiervisserij/aquacultuur
- Lekker Zeeuws
- Regionale transitiewerkplaats Zuidwest Delta
- Regionaal Business Point Kruidingen-Yerseke

Koos de Vos, directielid

“Projecten binnen het AZK dragen bij aan de ontwikkeling van kennisuitwisseling, innovatiekracht en competenties. Maar ook Impuls is in ontwikkeling. Inmiddels is Impuls een stevige partij in Zeeland en zijn we betrokken bij veel projecten.

Ook projecten die niet vallen binnen het

AZK, maar wel een sterke onderwijscomponent hebben. Ik noem als voorbeeld BioBase Europe. Een belangrijke nieuwe activiteit waarin onderwijs, bedrijven en overheid samenwerken. Dit project is niet als AZK-project benoemd, maar het draagt wel in belangrijke mate bij aan de doelstellingen van het AZK. Juist vanwege die ontwikkelingen is het nodig om de positie van het AZK binnen Impuls opnieuw goed duidelijk te maken.”

Arie van der Maas, senior projectmanager

“De oorspronkelijke drie ‘afdelingen’ binnen Impuls (Economische Structuurversterking, het Akkoord Zeeuwse Kenniseconomie en Promotie & Acquisitie) zijn in de praktijk vaak integraal aan elkaar verbonden. Om deze overlapping te verhelderen hebben we onlangs onze activiteiten in kaart gebracht en schematisch weergegeven. De werkzaamheden van Impuls spelen zich voornamelijk af binnen vier inhoudelijke clusters. Deze clusters staan in het schema in paars. Door de clusters lopen onze drie aandachtsgebieden, waarvan kenniseconomie er één is.

Zo is in een oogopslag duidelijk dat kennisaspecten een belangrijke rol spelen in bijna elk project dat Impuls ontwikkelt. Ik denk dat Impuls, als ontwikkelingsbedrijf, zich hiermee onderscheidt van zusterorganisaties in andere provincies. Juist doordat het AZK één van de wortels was bij het ontstaan van Impuls, staat ‘kennis’ nadrukkelijk en integraal op onze agenda. Daarnaast blijven we er continu alert op dat binnen deze organisatiestructuur heel specifieke AZK-thema’s, zoals Onderwijs & Arbeidsmarkt, voldoende onder de aandacht blijven.”

Project

Zeeuws EVC

Elders verworven competenties

Competenties, die niet zijn verworven op school, herkennen, waarderen en erkennen. Voor het EVC is dit het uitgangspunt voor bijscholing en opleiding van mensen. Een EVC-beoordeling en de daarbij behorende certificaten en/of diploma's zijn gelijk aan die in het onderwijs. Het Zeeuws EVC Centrum coördineert en beantwoordt alle vragen op dit gebied in de provincie Zeeland en bemiddelt bij vragen over de uitvoering van EVC-procedures. Verder geeft het centrum voorlichting over EVC, scholingsmogelijkheden en loopbaanadviezen.

Frans Koliijn is Human Resources Manager bij Philips in Terneuzen en heeft ervaring met het EVC Centrum. “Het volgen van de EVC-procedure geeft onze werknemers de kans om met relatief weinig inspanning een erkend diploma te behalen. Bijvoorbeeld het Vapro A- of Vapro B-diploma, een soort vmbo- of mbo-diploma in de chemische industrie. Dat geeft ze een betere positie op de huidige arbeidsmarkt,” aldus Frans Koliijn.

Wanneer je als werknemer een EVC-traject ingaat, wordt gekeken naar zowel je theoretische als praktijkervaringen. “Je praktijkervaringen toon je bijvoorbeeld aan met een portfolio. Je theoretische vaardigheden kun je laten zien in een assesment. Daarnaast wordt er gekeken naar hobby’s die wellicht raakvlakken hebben met je werk en waarbij je bepaalde vaardigheden hebt ontwikkeld. Op basis van je score op theoretisch en praktijkgebied, bepaalt de Vapro-examinator welke vrijstellingen je hebt voordat je met je opleiding start.”

Professionaliteit erkennen

Binnen Philips hebben zo’n 35 werknemers de EVC-procedure inmiddels succesvol afgerond. Ruim 20 werknemers zijn nog bezig met het behalen van een diploma. Frans Koliijn: “Het is heel wat waard om de kennis die je in huis hebt officieel te erkennen met een diploma. De deelnemers van de EVC-procedure zijn echte doeners. Een diploma geeft hen meer zekerheid op de arbeidsmarkt en daarnaast het zelfvertrouwen dat ze verdienen.”

Frans Koliijn
Human Resources Manager,
Philips

“Het is heel wat waard om de kennis die je in huis hebt officieel te erkennen met een diploma”

Albert Stallaart
Projectleider,
ROC Westerschelde

In 2000 sloten Europese landen in Lissabon een akkoord met als doel de concurrentie met de rest van de wereld aan te gaan. Als voornaamste middel om dit te bereiken zagen de landen de verhoging van het kennisniveau in Europa. Albert Stallaart, projectleider bij het ROC Westerschelde, vertelt hoe het EVC bijdraagt aan de verhoging van het opleidingsniveau in Nederland.

“De overheid richtte zich, bij het verhogen van het kennisniveau, in eerste instantie op scholieren. Door verschillende maatregelen zorgt de overheid in Nederland er voor dat minder leerlingen/studenten zonder diploma van school komen. Het probleem van de voortijdige schoolverlaters heeft ook nu nog alle aandacht. Een van de voorbeelden is de invoering van diploma-bekostiging. Scholen ontvangen een bedrag per leerling en bovendien een bedrag als de leerling een diploma haalt. Helaas zijn er veel uitvallers in het onderwijs. Er is nog steeds een flinke groep jongeren die zonder startkwalificatie probeert werk te vinden”, aldus Albert Stallaart.

Maar zelfs als alle leerlingen/studenten hun diploma zouden halen, is de doelstelling nog niet gehaald. Er werken in het bedrijfsleven veel mensen zonder een diploma of met een diploma dat eigenlijk niets meer te maken heeft met hun werk. Deze doelgroep alsnog begeleiden naar scholing en een diploma is lastig. Daarom werd het EVC ingeschakeld. EVC staat voor ‘erkennen van verworven competenties’. “Wij kijken naar volwassenen met werkervaring maar zonder een relevant diploma. Hoe stimuleer je hen om alsnog hun diploma te halen?” Het antwoord ligt in wat deze mensen al kunnen en weten. Het EVC brengt dit in beeld en vervolgens wordt dit erkend met een certificaat of zelfs een diploma. “Dat doen we aan de hand van werkgeversverklaringen, gevolgde cursussen, portfolio’s of oude diploma’s. Of we testen de kennis van mensen.” Het gevolg is dat aanvullende opleidingen interessanter en korter zijn. Leren wat je al weet hoeft niet meer.

Het EVC richt zich niet alleen op werkende volwassenen. Op dit moment werken onderwijsinstellingen samen met uitkeringsinstantie UWV om werklozen te bereiken. Ook jongeren, werkend en werkloos, kunnen in de toekomst hun ervaring in beeld brengen met behulp van het EVC. “Lange termijn denken is belangrijk voor ons, want kredietcrisis of niet, de vergrijzing komt er toch aan. Wie hebben we dan nodig op welke plek in de arbeidsmarkt? We moeten dat nu in beeld brengen.”

Werken en daarnaast een diploma behalen? “Ik had het vast niet gedaan als het niet via de EVC-procedure had gekund”, aldus Suzette de Bruijne, deelnemer aan het project Zeeuws EVC. Dankzij dit project volgt Suzette sinds september 2007 de opleiding Managementassistente naast haar huidige baan bij het ROC Westerschelde.

Suzette is ruim vijf jaar geleden via een re-integratietraject terecht gekomen bij het ROC. Tijdens haar stage als administratief medewerker op de afdeling Educatie bleek al snel dat administratief werk goed bij haar past. Na haar stage kreeg Suzette daarom een vaste aanstelling als administratief medewerker op het Onderwijsbureau, waar ze ook secretaresse van het afdelingshoofd is.

Vrijstelling

“Naast mijn vwo-opleiding had ik verder geen administratieve achtergrond. Mijn leidinggevende stelde voor om de opleiding tot managementassistente te volgen. Omdat ik inmiddels wel ervaring had, is de EVC-procedure gestart om te kijken voor welke vrijstellingen ik in aanmerking kwam.” Suzette kon de opleiding, door haar vrijstellingen, in twee in plaats van drie jaar doen. “Ik heb er toch voor gekozen om het in drie jaar te doen, zodat ik het goed kan combineren met mijn andere werkzaamheden. Op deze manier heb ik de rust om voldoende tijd in mijn opleiding te steken.”

Op een rijtje

Voordat je mag deelnemen aan het EVC moet je wel wat dingen op een rij zetten. “Je moet een portfolio invullen en een bewijs overleggen van je behaalde diploma’s, gevolgde cursussen en vaardigheden. Naast het toelichten van je werkervaring geef je aan bij welke referenties dit kan worden getoetst. Het was nog een hele klus om alles bij elkaar te sprokkelen.”

Suzette is erg te spreken over dit initiatief. “Ik vind het belangrijk om toch een diploma binnen mijn vakgebied te halen. Als ik ooit op zoek moet naar een andere baan, heb ik in ieder geval een diploma op zak. Bovendien is de opleiding ook echt een verrijking van mijn huidige werkzaamheden.”

Suzette de Bruijne
Deelnemer project
Zeeuws EVC

Project Technasium

Hoe interesseer je havo- en vwo- leerlingen voor techniek?

Het project Technasium laat scholieren gedurende hun middelbare schoolopleiding kennis maken met verschillende aspecten van techniek. Bijvoorbeeld met aanvullende vakken en stages. Op die manier verbindt het project middelbare scholen, hoger onderwijs en het bedrijfsleven met behulp van hun passie voor techniek. Het projectonderwijs laat leerlingen verkennen en ontdekken. Beroepsbeoefenaars en experts maken op hun beurt kennis met de vindingrijkheid van scholieren.

Toine Wevers
Voorzitter directie,
Pontes Scholengroep

Bèta lastig en saai? Veel jongeren vinden van wel. Toch is het belangrijk om technologie onder de aandacht te houden in Zeeland. Het Technasium, een speciaal lesprogramma voor havo- en vwo-leerlingen, biedt uitkomst. Toine Wevers, voorzitter directie Pontes Scholengroep en lid van de stuurgroep Netwerk Technasium Zuidwest-Nederland, vertelt hoe.

Aan de slag

“De ervaring leert dat kinderen in de leeftijd van 12 tot 16 jaar geen beeld hebben van de mogelijkheden in de technische sector. Het Technasium is een samenhangende opleiding waarin technische vakken vanaf klas 1 in praktische zin worden aangewend.”

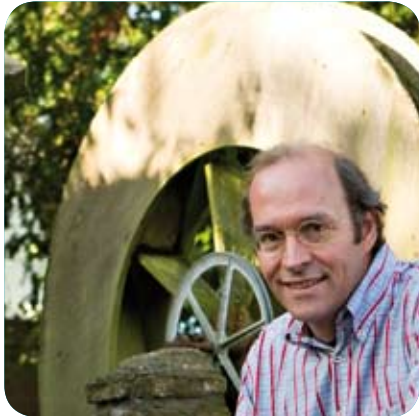
Met behulp van het bedrijfsleven gaan leerlingen aan de slag. Ze bezoeken bedrijven en maken kennis met de praktijk. Onlangs bedachten leerlingen interactieve oplossingen om het Watersnoodmuseum aantrekkelijker te maken en hielpen ze mee bij het inrichten van Waterstad Goese Schans. Zuidwest-Nederland kent inmiddels een Technasium Netwerk van vijf gecertificeerde scholen in Zeeland en één in West-Brabant.

Bèta in de toekomst

“Het Technasium spreekt aan, veel kinderen vinden het interessant. We zien dan ook langzaam een verschuiving in de profielkeuze.” Technasiumleerlingen hebben volgens Wevers goede kansen tijdens hun vervolgopleiding en op de arbeidsmarkt dankzij hun bagage.

Toine Wevers is inmiddels 2,5 jaar betrokken bij het Technasium. “Ik vind het een heel goed initiatief. Het is fantastisch dat Zeeland probeert hooggekwalificeerd onderwijs aan te bieden. Jongeren zullen Zeeland waarschijnlijk verlaten als ze universitair onderwijs willen volgen. Dat is geen probleem, als ze daarna maar weer terug komen. Maar een echte Zeeuw doet dat wel.”

Peter Koelemij
Softechmatrix

“Bedrijven lopen warm
voor Technasium”

Als zijn vier zoons jonger waren geweest, dan was de kans groot dat zij voor het Technasium zouden kiezen. Peter Koelemij had dat als vader van harte toegejuicht. Vanuit Impuls is hij betrokken bij het Technasium. Zo organiseerde hij op woensdag 15 april een bedrijvensmiddag namens het Technasium Netwerk Zuidwest Nederland in Het Goese Lyceum. Tijdens de middag stond er één doelstelling centraal: het uitdagen van bedrijven die, denkend aan de toekomst, gemotiveerde jongeren willen bereiken op havo- of vwo-niveau.

Techniek spreekt leerlingen nauwelijks nog aan. Met het in 2007 opgerichte Technasium in Zuidwest-Nederland, bestaande uit de provincie Zeeland en de regio rond Bergen op Zoom, hebben verschillende scholengemeenschappen het succesvolle Groningse initiatief in Zuidwest-Nederland ingevoerd. “Het Technasium biedt een beroepsgerichte component in het onderwijs op havo- en vwo-niveau”, aldus Peter Koelemij. “Alle leerlingen maken gedurende hun schoolopleiding op een praktische manier kennis met bètatechnische beroepen zoals bouwkundige, radioloog, bioloog, architect of natuurkundige. De leerlingen werken binnen het vak ‘onderzoek en ontwerpen’ aan een opdracht die door een bedrijf wordt gegeven. In kleine groepen wordt vervolgens gewerkt aan het gevraagde ontwerp of onderzoek. Bijvoorbeeld een schaalmodel van een energiezuinig huis. Het resulteert uiteindelijk in een eindproduct, dat ook door het opdrachtgevende bedrijf wordt beoordeeld. In het eindexamenjaar wordt het nieuwe vak afgesloten met een masterproof. Al werkende kunnen de leerlingen dus zelf achterhalen, waar ze goed of minder goed in zijn en vooral met welke (toekomstige) beroepen ze veel affiniteit hebben.”

Kansen

Naast de kansen die het Technasium leerlingen biedt, opent het ook perspectieven voor scholen, hoger onderwijs en het bedrijfsleven. “Modern onderwijs vraagt steeds meer om banden met de beroepspraktijk. Zeeland,

Koos de Vos: "Zeeland is van oudsher een echte productieprovincie, waardoor er relatief veel vraag is naar technici van allerlei pluimage. Het Technasium is dus juist voor Zeeland een prachtig project dat jongeren duidelijk maakt dat techniek leuk en spannend is en dat jongeren serieus worden genomen bij het aanpakken van bedrijfsvraagstukken."

maar ook de rest van Nederland, moet zich realiseren dat door te weinig instroom van jongeren in bètatechnische studies de infrastructuur voor onderwijs en onderzoek afkalft. Dit vermindert op termijn de aantrekkelijkheid van Nederland als vestigingsplaats voor bedrijven met veel hoogwaardig onderzoek en ontwikkeling. Het Technasium kan hiervoor mede een oplossing zoeken. Bedrijven realiseren zich steeds vaker, onder andere door de economische crisis van dit moment, dat een investering in goed personeel zeer waardevol is. De scholieren van nu zijn immers het personeel van de toekomst."

Bedrijvenmiddag

"Tijdens de bedrijvenmiddag zochten we naar bedrijven, die willen samenwerken en investeren in leerlingen. Niet in de vorm van geld, maar door investeringen in de ontwikkeling van leerlingen in de vorm van begeleiding. Het was een waanzinnig leuke middag. Er is gepassioneerd en enthousiast verteld over het Technasium door verschillende betrokken partijen. Zo vertelde een deelnemer over de creatieve ideeën die leerlingen aangedragen hadden voor het vraagstuk van hun bedrijf. Naast het belang van de toekomst, heeft deelname dus ook zeker direct een toegevoegde waarde. Een frisse blik is nooit verkeerd. En de boodschap kwam over. 'Wij willen hiermee verder gaan', was de reactie van een bedrijf uit de branche Bouwend Nederland. En ik herken deze reactie. Toen ik voor het eerst van het Technasium hoorde, raakte ik meteen enthousiast. Het is een prachtig project. De contacten die tijdens de bedrijvenmiddag zijn gelegd, zijn zeer waardevol voor de toekomst van het Technasium. Er waren vertegenwoordigers van ongeveer dertig bedrijven aanwezig. Natuurlijk zijn er nog veel meer bedrijven die we willen bereiken. Ik weet dan ook zeker dat er een vervolg op deze middag komt, daar zet ik me persoonlijk graag voor in!"

Co van Reijen
Directeur,
Technocentrum
Zeeland

Vanuit zijn functie als directeur van ROC Contract heeft Co van Reijen uitgebreide kennis van bedrijven en het onderwijs. Dat maakte hem de ideale kandidaat voor het directeurschap bij Technocentrum Zeeland. Vanuit deze functie begeleidt Co van Reijen verschillende projecten. Het doel: knelpunten oplossen tussen technisch (beroeps-) onderwijs en de arbeidsmarkt in Zeeland.

Technocentrum Zeeland is een onafhankelijke intermediair, opgericht door belanghebbende partijen vanuit de drie O's. Het Technocentrum ontvangt financiële steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur & Wetenschap. Impuls benaderde het Technocentrum in het kader van het project Technasium.

Scholen en bedrijven koppelen

Volgens Co van Reijen had dat vooral te maken met de database van Technocentrum: "In verband met ons project Bedrijf+School hebben we een database aangelegd die bedrijven en scholen verbindt. In dit project organiseren we activiteiten, bijvoorbeeld bedrijfsbezoeken, waarbij we het contact tussen scholen en het bedrijfsleven stimuleren." In de database, te vinden op www.bedrijfplusschool.nl, staan tot nu toe 230 bedrijven. Scholen en bedrijven kunnen op de site terecht om elkaar te vinden. "Ben je als leerling bijvoorbeeld op zoek naar een snuffelstage, dan vul je alle criteria in en kom je vanzelf uit bij de bedrijven die zich hiervoor hebben opgegeven."

Techniek ambassadeurs

Het project Technasium is inmiddels ingevoerd in de database. "De bedrijven moeten we nog benaderen", aldus Co van Reijen. "Maar we vermoeden dat bijna alle bedrijven uit de database meedoen." Toch is deze betrokkenheid geen garantie tot succes. Voor bedrijven is het soms moeilijk om hun technische verhaal af te stemmen en over te brengen op de doelgroep. Daarom organiseert Technocentrum Zeeland een vijfdaagse opleiding voor techniekambassadeurs. "Ambassadeurs leren daar te werken met voorbeelden en opdrachten door deze in hun verhaal te verwerken. Om je verhaal goed over te brengen op je doelgroep moet je zelfvertrouwen uitstralen en trots zijn op je beroep."

“Elke les iets anders, geen standaard opdrachten, zelfstandig werken.” Dat is nou juist zo leuk aan het Technasium volgens Afra Wagenvoort en Mitchell Schout, Technasiumleerlingen uit 2 havo/vwo aan het Goese Lyceum.

“In de Technasiumklas helpen we bedrijven met het boeken van vooruitgang en het oplossen van problemen op technisch gebied”, aldus Mitchell. Dit jaar staan twee projecten van acht weken op de planning en geldt vrijstelling voor de reguliere technieklessen.

Zelfstandig

Momenteel doen de leerlingen onderzoek naar de groei van algen voor Roem van Yerseke. “Onze leraar vertelt voor welk bedrijf we onderzoek doen. Vervolgens krijgen we daar een rondleiding en uitleg, waarna we in groepjes aan de slag gaan om het probleem op te lossen. Tussentijds kunnen we vragen stellen aan onze leraar, maar ook mailen we met mensen uit het bedrijf. Aan het eind van het project presenteren we onze resultaten en krijgen we een cijfer”, vertelt Afra.

Niet voor niets

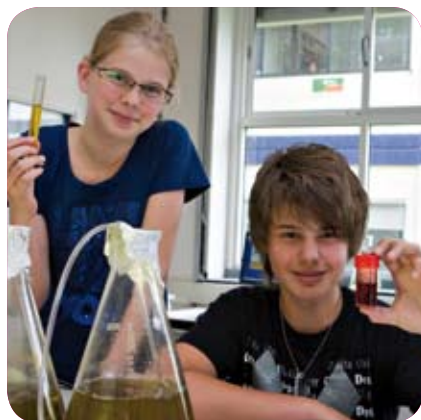
Dat er echt iets met hun ideeën wordt gedaan is wel duidelijk. Het Watersnoodmuseum in Zierikzee wilde iets nieuws met het oog op de toekomst en Zeeland als waterprovincie. Afra’s idee om huizen te bouwen op een beweegbaar vlot, dat omhoog gaat bij hoge golven, werd verkozen tot beste idee en wordt meegenomen in de uitbreidingsplannen.

Buiten Zeeland

Met hun dertien jaar zitten beiden al vol toekomst-dromen. Mitchell wil studeren aan de TU in Delft. Of hij daarna terug komt naar Zeeland is nog de vraag. “Dat ligt eraan waar ik werk kan vinden”. Afra ziet haar toekomst voor zich in Australië. Of dat in de technische sector zal zijn weet ze nog niet.

Afra Wagenvoort en Mitchell Schout
Technasiumleerlingen,
Goese Lyceum

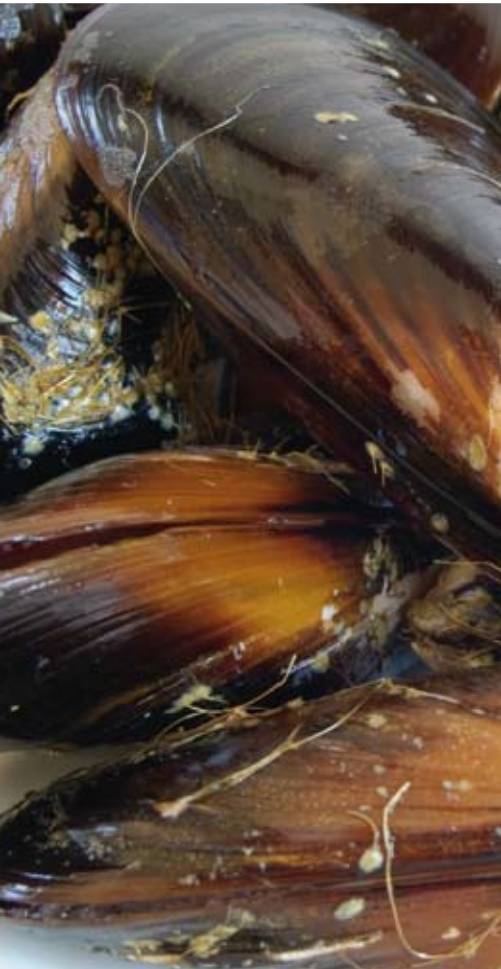

Integraal ontwikkelen in Yerseke

Kennispraktijk- centrum schaal- en schelpdiervisserij/ aquacultuur

Yerseke is van oudsher verbonden met de mossel en de oester. Maar op het gebied van productie heeft de sector het moeilijk. Onder andere het project Kennispraktijkcentrum schaal- en schelpdiervisserij/aquacultuur moet daarin verandering brengen. Door het samenbrengen van ondernemers en onderwijsinstellingen in één centrum, kunnen innovatieve en alternatieve initiatieven binnen de aquacultuur ontstaan. Bovendien draagt het bij aan het gewenste imago van het dorp: voor schaal- schelpdiervisserij en aquacultuur moet je in Yerseke zijn!

Hans de Kunder
Wethouder,
Gemeente
Reimerswaal

In het kader van het project 'Gebied-ontwikkeling Yerseke' heeft de Gemeente Reimerswaal besloten het initiatief te nemen om nieuwe kansen te creëren voor de regionale economie. Hans de Kunder, wethouder van de gemeente, is projecthouder.

Samen in beweging komen

“Dat er iets moet veranderen in Yerseke, was al langer duidelijk” aldus Hans de Kunder. “De inkomstenafhankelijkheid van de productie van oesters en mosselen is te groot. We hebben besloten om daar als gemeente zelf beweging in te brengen, om iets in gang te zetten. Maar wel met een breed draagvlak bij alle betrokkenen. We zijn dan ook niet over een nacht ijs gegaan. Vanaf 2006 voeren wij gespreken met ondernemers, overheidsorganen en onderwijsinstellingen, maar ook met andere relevante organisaties. En natuurlijk met de bewoners. Uit die gesprekken blijkt dat Yerseke kan stoelen op drie pijlers: schaal- en schelpdieren, wetenschap rondom de sector en recreatie & toerisme. In het proces zijn zo'n tachtig ideeën voor de ontwikkeling van die pijlers naar voren gekomen.

Op korte termijn worden er al een aantal ideeën gerealiseerd. Concrete projecten die herkenbaar zijn voor de samenleving. De Zilte Zaken en Smaken Dag bijvoorbeeld, maar ook het Kennispraktijkcentrum schaal- en schelpdiervisserij/aquacultuur.”

Arie van der Maas
Senior
projectmanager,
Impuls

Het Kennispraktijkcentrum

Er wordt veel onderzoek gedaan naar innovaties op het gebied van schaal- en schelpdieren. Wat vaak ontbreekt is de vertaalslag van kennis naar praktijk. Hans de Kunder: “Binnen het Kennispraktijkcentrum willen we die vertaalslag maken. In het centrum moeten wetenschap en bedrijven samenkomen, met als verbindende factor praktijkgericht onderzoek. Het beroepsonderwijs kan daarin een mooie rol spelen. Het mes snijdt dan aan twee kanten. Het bedrijfsleven profiteert van de omzetting van kennis naar praktijk en je zorgt ervoor dat studenten ook daadwerkelijk bij hun toekomstige werkgevers kunnen omgaan met innovaties.” Het Kennispraktijkcentrum schaal- en schelpdiervisserij/aquacultuur heeft bovendien een hoger gelegen doel. “Er is steeds meer behoefte aan slimme, creatieve manieren om hoogwaardig voedsel te telen. Daar moeten we aan werken en toonaangevend in zijn. Als Yerseke die rol straks speelt op het gebied van de aquacultuur, dan hebben we een mooie kans verzilverd. Het Kennispraktijkcentrum moet daar een spil in worden”, aldus Hans de Kunder.

Voorproefje van samenwerking

Arie van der Maas zet zich namens Impuls in om het Kennispraktijkcentrum te ontwikkelen. “Het project past uitstekend bij Impuls, omdat het aansluit bij ons doel om een economische, structuurversterkende ontwikkeling op gang te brengen. Zo zetten we onze netwerkcontacten in om subsidies te genereren. Maar we spelen vooral een rol als verbinder en schakelaar. De Zilte Zaken en Smaken Dag is een mooi voorbeeld. De overhandiging van het eerste kistje zeekraal is een jaarlijks terugkerende happening. We hebben dat kunnen verbinden met een symposium dat het Edudelta College en de Hogeschool Zeeland in wilden zetten als afsluiting van een gezamenlijk aquacultuurproject. Het was een mooi voorproefje op de mogelijke toekomstige samenwerking in het Kennispraktijkcentrum.

Krachtenbundeling in de toekomst

Hans de Kunder: “We willen als gemeente het initiatief nemen en een vliegwiel op gang brengen, maar het draait niet om ons. Het project moet straks door allerlei belanghebbenden worden opgepakt. Het is mooi dat Impuls daarin ook een rol speelt.” “Dit project is een prachtig voorbeeld van hoe overheid, onderwijs en ondernemers door krachtenbundeling iets moois kunnen bereiken”, vult Arie aan.

De Zilte Zaken en Smaken Dag

Op een winderige dag in mei proeven, beleven en genieten mensen van de streek en haar producten.

In Partycentrum 'De Zaete' in Yerseke werd op 27 mei de Zilte Zaken en Smaken Dag georganiseerd. Een bijzonder evenement met allerlei activiteiten, workshops, lezingen en een gezellige markt rondom aquacultuur.

Zilte Smaken

In verschillende kraampjes waren volop lokale Zeeuwse Zaligheden te proeven. De Japanse kookkunstenares Kyoko Onishi liet haar kunsten met wieren zien. En natuurlijk kon de uitreiking van het eerst kistje zeekraal en lamsoren 2009 niet uitblijven. Lambert van Nistelrooij, lid van het Europees Parlement, ontving deze met de nodige trots en een enthousiasmerende speech over aquacultuur. De uitreiking werd omlijst door een Zilte Proeverij verzorgd door studenten van de Horeca-opleiding van het ROC Zeeland.

Zilte Zaken

De dag was een van de eerste uitgevoerde projecten binnen het gebiedsontwikkelingsproject Yerseke. Speciaal bedoeld voor ondernemers, kennisinstellingen, inwoners van Yerseke én toeristen. Er waren verschillende workshops, presentaties en er vond een interactieve discussie plaats over de toekomst van de aquacultuur. Studenten van de Hogeschool Zeeland en het Edudelta College vertelden over diverse projecten. En basisschoolkinderen lieten met eigen maquettes allerlei nieuwe ideeën voor de toekomst van Yerseke zien.

Annelies Pronker
Manager Hatchery,
Roem van Yerseke

“Op de juiste manier
kan het kweken van schelpdieren
duurzaam zijn.”

Roem van Yerseke is één van de meest toonaangevende schelpdierbedrijven ter wereld. Voor het kweken van mossels, kokkels en platte oesters is het bedrijf afhankelijk van levende algen. Annelies Pronker, manager Hatchery, vertelt over het belang van de kweek van algen en over de betrokkenheid van leerlingen bij het bedrijf.

“Op de juiste manier kan het kweken van schelpdieren duurzaam zijn”, zegt Annelies Pronker. “Vis moet je echter altijd voeden met vis, dus het vangen van vis in het wild blijft altijd een noodzaak.” De oplossing die Roem van Yerseke zoekt voor dit probleem ligt in het kweken van micro-algen.

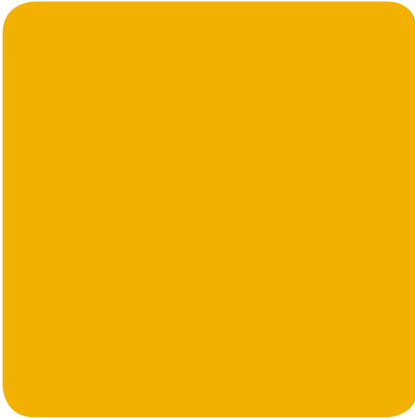
Biologisch onderzoek

“Wij kweken algen als voeding voor onze schelpdieren. Dat doen we in grote culturen van 22 liter. Deze verzuilen echter langzaam, waardoor de algen doodgaan.” Het bedrijf zoekt dan ook naar methodes om de culturen langer goed te houden. Dat doet ze zo natuurlijk mogelijk, bijvoorbeeld zonder antibiotica.

Eén van de manieren die wordt onderzocht, is het gebruik van de zogenaamde copepode. Dit roeipootkreeftje zwemt bijna niet, maar kruipt over de grond en langs de wanden. Op deze manier houdt het beestje de cultuur schoon. “We zijn nog maar in de onderzoeksfase,” legt Annelies Pronker uit, “dus of het werkt weten we nog niet.”

Voorloper Kennispraktijkcentrum

Het copepode-onderzoek is een prachtig voorbeeld van een project dat plaats kan vinden in het Kennispraktijkcentrum schaal- en schelpdieren/aquacultuur. Het kan gezien worden als een voorloper van de toekomstige samenwerking tussen onderwijsinstellingen en bedrijven. Aan het copepode-onderzoek werken namelijk leerlingen mee.

Soepele samenwerking

Het idee om leerlingen van het Technasium te betrekken bij het onderzoek, kwam van de school. “Een leraar heeft ons benaderd. Toen hebben we besloten de leerlingen in te zetten om de meer biologische mogelijkheden te onderzoeken.” De samenwerking verloopt soepel. “Ze hebben er veel energie in gestoken en netjes verslag gelegd. Mocht er nu niets uitkomen, dan is er geen man overboord. Door de inzet van de leerlingen is het onderzoek relatief goedkoop. Maar het zou mooi zijn als we resultaat boeken. Voor ons, maar ook voor de leerlingen die zo hard aan het project hebben gewerkt.”

Koos de Vos: “Mosselen en oesters zijn sterk gezichtsbepalend voor Zeeland. Logisch dus dat toeristische elementen zich verbinden met deze sector. Onderzoek en voortschrijdende kennis van duurzame teelt van schaal- en schelpdieren is een must voor de sector om te overleven. In dit project verbinden en versterken deze componenten elkaar op een unieke manier.”

Project

DCO

Diensten Centrum Onderwijs ICT

ICT-onderwijsdiensten voor en door het onderwijs. Het resultaat? Efficiency en kostenbesparing, waardoor meer geld overblijft voor het daadwerkelijke onderwijs. Marco van Dijke, manager ICT bij ROC Zeeland, vertelt hoe de kansen van samenwerking op het gebied van ICT worden vormgegeven binnen het Diensten Centrum Onderwijs ICT (DCO-ICT).

Koos de Vos: *“De verworvenheden van dit project houden wat mij betreft niet op bij het onderwijs. Het is heel goed mogelijk dat dit project zich op termijn kan verbreden naar andere sectoren zoals de gezondheidszorg of overheidsinstellingen. Dan ontstaat er een nieuw cluster van hoogwaardige banen in de ICT in Zeeland.”*

Marco van Dijke
Manager ICT, ROC Zeeland

Het initiatief tot samenwerking op het gebied van ICT ligt bij ROC Zeeland, ROC Westerschelde en de Hogeschool Zeeland (HZ). Bundeling van afzonderlijke kennis en kunde in het DCO-ICT zorgt ervoor dat afzonderlijke onderwijsinstellingen ook in de toekomst hun ICT infrastructuur kunnen betalen. “Iedere onderwijsorganisatie tuigt nu zijn eigen datacentrum op. Dat is niet efficiënt en zeer kostenintensief”, aldus Marco van Dijke.

Lokaal centraal

De samenwerking resulteerde in een centrale dataruimte, dataopslag, een centrale backup en een centraal serverplatform. Inmiddels maken de Christelijke Scholengemeenschap Walcheren (CSW) en het Scheldemond College gebruik van de diensten van het DCO-ICT. Ook de stedelijke scholengemeenschap Nehalennia sluit zich hierbij aan. “De voorbereidingen zijn in volle gang en vanaf januari 2010 zullen zij operationeel zijn.”

Achter de schermen

ROC Zeeland is een grote speler in het geheel. Zij treedt op als contractant voor de dienstverlening. Van Dijke vertelt: “Deelnemende scholen investeren zelf in hun eigen werkplek-apparatuur en gebruiken hun eigen onderwijslicenties. Het voordeel behaal je ‘achter de schermen’. Zo heeft de CSW op jaarbasis ongeveer 40.000 euro bespaard op haar operationele infrastructuurkosten. Onze doelstelling is om alle scholen als klant te hebben en op deze manier meer geld naar het onderwijs te laten vloeien. Zo creëren we ondernemersgeest binnen het onderwijs.”

Educatief Netwerk

De Zeeuwse samenwerking is ook merkbaar op andere fronten. Stichting Zeeuws Initiatief Educatief Netwerk (ZIEN) heeft ervoor gezorgd dat alle scholen in Zeeland sinds 2006 gebruik kunnen maken van één internetaansluiting. De kosten zijn hierdoor aanzienlijk lager en de snelheid is aanmerkelijk verhoogd ten opzichte van de vroegere, losse internetverbindingen. In de Vereniging Platform DCO zijn inmiddels 15 onderwijsorganisaties (en 2 bibliotheken) actief in het delen van kennis en het doen van aanbestedingen op het gebied van ICT.

“Zo creëren we ondernemersgeest binnen het onderwijs”

Heeft u een project dat past binnen het AZK?

Neem contact met ons op en wellicht kunnen we helpen met:

- concrete kennis en ervaring die binnen Impuls aanwezig is en ingezet kan worden bij projectbegeleiding,
- ons netwerk bij bedrijven en overheden waarmee deuren naar eventuele subsidiemogelijkheden kunnen worden geopend,
- financiële bijdragen vanuit Impuls voor de opstart van het project.

Bezoekadres

Buitenruststraat 225
4337 ER Middelburg
Tel: (0118) 67 35 80
Fax: (0118) 63 70 59
E-mail: info@impulszeeland.nl
www.impulszeeland.nl

Postadres

Postbus 6004
4330 LA Middelburg

IMPULS is, als partner in het Ondernemingshuis, gevestigd in het kantoor van de Kamer van Koophandel.